O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Iqtisodiyot fakulteti dekani v.b.
U.Eshmuradov
2026-yil “28” 06

BIZNES HUQUQI
FANINING O‘QUV DASTURI
(masofaviy ta’lim shakli)

Bilim sohasi:	400000	- Biznes,boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410200	- Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2026

Mazkur o‘quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil 26.06 4-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Mazkur o‘quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment” kafedrasi tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 24.06 4-sonli yig‘ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

I.Salamov – i.f.n Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment” dotseni,

F.M.Tirkashev – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining “Iqtisodiyot va menejment ” kafedrasi assistenti.

Taqrizchilar:

Sh.O.Quvondiqov - i.f.d., Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Iqtisodiyot nazaiyasi” kafedrasi professori

U.B.Giyosov –i.f.f.d (PhD), “KAMILA” MChJ ning Mehnat muxofazasi va texnika xavfsizligi bo‘yicha muhandisi

1.	Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi BH1405	**O'quv yili** 2026-2026	**Semestr** 4				**ECTS – Kreditlar** 5	
Fan/modul turi Majburiy	**Ta'lim tili** O'zbek	**O'quv rejadagi tartib raqami** 60410200 – 1.18				**Haftadagi dars soatlari** 4	
Fanning nomi Biznes huquqi	**Jami yuklama (soat)**	**Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:**				**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Kurs ishi**
		Ma'ruza	**Amaliy**	**Lab-ya**			
	150	30	30	-		90	-

2.	Fanning mazmuni
	Fanning maqsadi – talabalarga tadbirkorlik faoliyatini tartibga soluvchi huquqiy me'yorlar, qonunlar va qoidalar haqida bilim berish hamda ularni amaliy faoliyatda to'g'ri qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishdir. Shuningdek, fan orqali talabalar biznes faoliyatini tashkil etish, korxonalarni ro'yxatdan o'tkazish, shartnomalar tuzish, mulkiy va iqtisodiy munosabatlarni huquqiy jihatdan to'g'ri boshqarish bo'yicha bilim va malakaga ega bo'ladilar. Fanning vazifalari –talabalarga tadbirkorlik faoliyatining huquqiy asoslarini o'rgatish hamda biznes jarayonlarida qo'llaniladigan qonun va normativ-huquqiy hujjatlar mazmunini tushuntirishdan iborat. Ushbu fan orqali talabalar korxonalar va tashkilotlarning tashkil etilishi, ularning huquqiy maqomi, faoliyat yuritish tartibi hamda davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlari haqida bilimga ega bo'ladilar. Fan talabalarda huquqiy madaniyatni shakllantirish, biznes yuritishda qonunlarga rioya qilish zarurligini anglatish hamda kelajakdagi mutaxassislarning amaliy faoliyatida huquqiy bilimlardan samarali foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

3.	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	(IQN1211210) Iqtisodiyot nazariyasi
2.	(AMMAT1211210)Amaliy matematika 1,2
3.	(AKKK1204)Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik

4.	Ta`lim natijalari (TN)
	Kasbiy kompetensiyalar:
TN1	Talaba biznes huquqi fanining asosiy tushunchalari, tamoyillari va me'yoriy-huquqiy asoslarini biladi hamda ularni amaliy faoliyatda qo'llay olish bo'yicha bilimga ega bo'lishlari kerak;

TN2	Tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va yuritish bilan bog'liq huquqiy munosabatlarni tahlil qilish hamda to'g'ri qarorlar qabul qilish kompetensiyasiga ega bo'ladi.me'yorlarini belgilashni bilishlari lozim;
TN3	Korxonalar va firmalar faoliyatini tartibga soluvchi qonun hujjatlarini o'rganish, sharhlash va ulardan foydalanish ko'nikmasini egalla.haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Shartnomalar tuzish, ularning huquqiy mazmunini tahlil qilish va shartnoma majburiyatlarini bajarish jarayonini tushunadi hamda amaliyotda qo'llay olishini bilishi kerak;
TN5	Tadbirkorlik subyektlarini ro'yxatdan o'tkazish, qayta tashkil etish va tugatish jarayonlarining huquqiy asoslarini biladi;
TN6	Talabalar zamonaviy iqtisodiy sharoitda, tadbirkorlik faoliyatini qonunchilik asosida samarali boshqarish va huquqiy masalalarni mustaqil hal qilish kompetensiyasini o'rganadi ;
	Ko'nikmalar:
TN7	Tadbirkorlik faoliyatida iste'molchilar huquqlarini himoya qilish va qonuniy manfaatlarni ta'minlash bo'yicha bilimlarni biladi.
TN8	Soliq, moliya va xo'jalik huquqi bilan bog'liq huquqiy normalarni biznes faoliyatida qo'llash ko'nikmasini shakllantirilishini biladi.
TN9	Biznes faoliyatida huquqiy hujjatlar, shartnomalar va boshqa rasmiy hujjatlarni to'g'ri rasmiylashtirish ko'nikmasini biladi.
TN10	Tadbirkorlik subyektlarini tashkil etish, ro'yxatdan o'tkazish va ularning faoliyatini huquqiy jihatdan yuritish bo'yicha amaliy ko'nikmalarni biladi.

5.	**Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:**	**Soat**
	Ma'ruza (M)	**30**
M1	**Biznes huquqi tushunchasi va turlari.** *Biznes huquqi tushunchasi, predmeti va uning boshga huquqiy fanlardan farqi.Bozor iqtisodiyoti shakllanishi sharoitida biznes huquqining roli.Biznes huquqi manbalari. [1,1]*	2
M2	**Biznes huquqiy munosabatlar.***Biznes huquqiy munosabat tushunchasi va ishtirokchilari. Biznes huquqiy munosabat ishtirokchilarining huquq v majburiyatlarini vujudga kelish asoslari. Biznes huquqiy munosabatlar turlari. [1,1]*	2
M3	**Biznes faoliyati sub'ektlari.***Huquqiy sub'ekt tushunchasi va biznes huquqi subektlari. Biznes huquqi subektlarining turlari va tasnifi. Biznes huquqi subektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazis.Biznes huquqi subektlarining huquqiy holati. [1,1]*	2

- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

10.	**Foydalanilgan adabiyotlar**
	Asosiy adabiyotlar
1.	Rahmonov A.N., Umurzakova N.M., Rustamova D.R.,Tadjibaeva M. Biznes_huquqi. O'quv qo'llanma.-T."INNOVATSION RIVOJLANISH NASHRIYOTI MATBAA UYI" 2021.-264 bet.
2.	Kuvandikov, Zokir Oblakulovich. Tadbirkorlik huquqi. O'quv qo'llanma. - Samarqand, SamDU nashriyoti, - 2023. – 420 bet.
3.	B.T. Salimov, M.S. Yusupov, B.B. Salimov. Mikroiqtisodiyot. Darslik. –T.: Iqtisodiyot, 2019, - 366 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
4.	Shodmonov Sh.Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik.Toshkent-2020 y.768 bet.
5.	Richard L.Daft. Manajement : kurs Printed in Canada 2010 y.670 p.
6.	Laura and John Arnold Foundation Business Law I Essentials. Rice University 6100 Main Street MS-375 Houston, Texas 77005.179 p.
	Axborot manbaalari
7.	https://openstax.org/details/books/business-law-i-essentials
8.	https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/273
9.	https://business.camden.rutgers.edu/wp-content/uploads/2020/06/52-140-101-90-Business-Law-I-Online-AZIZ.pdf?utm_source=
10.	https://arxiv.org/pdf/2503.14540

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob berá olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa;
- nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish;
- tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy 8ató va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;

M4	**Biznes subektlarining qayta tashkil etish va tugatish.** *Biznes huquqi subektlarini qayta tashkil etish va tugatish tushunchalari. Biznes huquqi subektlarini qayta tashkil etish va tugatish. Biznes huquqi subektlarini qayta tashkil etish turlari. Biznes huquqi subektlari faoliyatini tugatishning usullari. Biznes huquqi subektni qayta tashkil etish va tugatish tartibi. [1,1]*	2
M5	**Biznes subektlarning bankrotligi.** *Bankrotlik tushunchasi va uning vazifalari. Bankrotlik to'g'risida qonunchilik. Sudgacha sanatsiya. Bankrotlik to'g'risidagi ishlarni sudda ko'rib chiqish tartibi. Kuzatuv. Sud sanatsiyasi. Tashqi boshqaruv. Kelishuv bitimi va uni tuzish tartibi. Bankrot korxonani tugatish.Bankrotlikka oid huquqiy institutlar. Bankrotlikning soddalashtirilgan taomillari. Ayrim xo'jalik yurituvchi sub'ektlar bankrotligining xususiyatlari. [1,1]*	2
M6	**Korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish.** *Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish tushunchasi. Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirishning huqugiy asoslari. Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish subektlari va obektlari. Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish usullari. Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish tartibi. [1,1]*	2
M7	**Biznes faoliyatining mulkiy asoslari.** *Mulk huquqi biznes faoliyatining asosi sifatida. Xususiy mulk asosida biznes faoliyatini yuritish. Biznes subektlarining mol-mulki obektlari. Biznesni tashkil etish shakllari.[1,1]*	2
M8	**Biznes shartnomalari.** *Biznes shartnomasi tushunchasi. Biznes shartnomasi subektlari. Biznes shartnomalarini tuzish va bajarish. Biznes shartnomalarini o'zgartirish va bekor qilish. Biznes shartnomalari. Biznes faoliyatidagi shartnomalarning turlari. Biznes shartnomalari taraflari, ularning huquq va majburiyatlari. [1,1]*	2
M9	**Tashqi iqtisodiy faoliyatning huquqiy tartibga solinishi.** *Tashqi iqtisodiy faoliyat tushunchasi va uning huquqiy asoslari. Tashqi iqtisodiy faoliyat subektlari va ularning turlari. Tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan tartibga solish usullari. Tashqi iqtisodiy faoliyatni kvotalash, litsenziyalash, ta'rif va nota'rif, soliqlar hamda valyuta orqali tartibga solish. [1,1]*	2
M10	**Biznes sub'ektlari faoliyatiga soliqlar orqali ta'sir etish.***Biznes faoliyatiga soliqlar orqali ta'sir etishning o'ziga xos xususiyatlari. Biznes faoliyatini tartibga solishga qaratilgan soliq qonunchiligi. Biznes sub'ektlarining soliq majburiyatlari. Biznes sub'ektlarining soliq majburiyatlarini yuzasidan javobgarligi. [1,1]*	2
M11	**Qimmatli qog'ozlar bozori va birjalar faoliyatinining huquqiy tartibga solinishi.***Qimmatli qog'ozlar va qimmatli qog'ozlar bozori tushunchasi, turlari.Qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga soluvchi qonunchilik. Qimmatli qog'ozlar muomalasi ustidan nazorat. Qimmatli qog'ozlar bozori ishtirokchilari. Fond birjasining huquqiy maqomi va faoliyati. [1,1]*	2

M12	**Raqobat va uning huquqiy asoslari.** *Raqobat tushunchasi va uning biznesni rivojlantirishdagi roli. Iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida raqobatning ahamiyati. Raqobatni himoya qilish huquqiy mexanizmi. Insofsiz raqobat tushunchasi va uning huquqiy tartibga va solinishi. Insofsiz raqobat usullaridan biri sifatida diskreditatsiya uning xususiyatlari. [1,1]*	2
M13	**Tovar va moliya bozorlarida monopolistik faoliyatni cheklash.** *Tovar va moliya bozorida xo'jalik yurituvchi subektning yoki shaxslar guruhining ustun mavqeini e'tirof etish. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar tomonidan ustun mavqeni suiiste'mol qilishi. Raqobatni cheklaydigan kelishib olingan harakatlar va ularning umumiy tavsifi. Monopoliyaga qarshi kurash organlari. Tabiiy monopoliyalarning huquqiy tartibga solinishi. [1.1]*	2
M14	**Biznes faoliyatida yuridik xizmat.** *Yuridik xizmat to'g'risidagi qonunchilikning rivojlanishi. Yuridik xizmatning huquqiy holati. Yuridik xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari. Mas'uliyat, beparvolik va mahsulot javobgarligi. [1,1]*	2
M15	**Tadbirkorlik sub'yektlar faoliyati ustidan davlat nazorati.** *Tadbirkorlik sub'ektlari faoliyati ustidan davlat nazorati tushunchasi, prinsiplari va xukukiy asoslari. Nazorat kiluvchi organlar va ularning vakolatlari. Tadbirkorlik sub'ektlari faoliyati ustidan davlat nazorati shakllari. Tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatini tekshirish turlari. [1,1]*	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	**30**
A1	Biznes huquqi tushunchasi va turlari.	2
A2	Biznes huquqiy munosabatlar.	2
A3	Biznes faoliyati sub'ektlari.	2
A4	Biznes subektlar faoliyatini qayta tashkil etish va tugatish.	2
A5	Biznes huquqi subektlarning bankrotligi.	2
A6	Korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish.	2
A7	Biznes faoliyatining mulkiy asoslari.	2
A8	Biznes shartnomalari.	2
A9	Tashqi iqtisodiy faoliyatning huquqiy tartibga solinishi.	2
A10	Biznes sub'ektlari faoliyatiga soliqlar orqali ta'sir etish.	2
A11	Qimmatli qog'ozlar bozori va birjalar faoliyatinining huquqiy tartibga solinishi.	2
A12	Raqobat va uning huquqiy asoslari.	2
A13	Tovar va moliya bozorlarida monopolistik faoliyatni cheklash.	2
A14	Biznes faoliyatida yuridik xizmat.	2
A15	Tadbirkorlik sub'yektlar faoliyati ustidan davlat nazorati.	2

6.	**Mustaqil ta'lim topshiriqlari***	**90**

1	Biznes huquqi tushunchasi, predmeti va vazifalari.	6
2	Tadbirkorlik faoliyatining huquqiy asoslari.	6
3	Tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi.	6
4	Korxonalar va firmalarning tashkiliy-huquqiy shakllari.	6
5	Shartnoma huquqi va biznes faoliyatidagi shartnomalar turlari.	6
6	Tadbirkorlik faoliyatida mulk huquqi va uning turlari.	6
7	Iste'molchilar huquqlarini himoya qilishning huquqiy asoslari.	6
8	Biznes faoliyatida soliq tizimi va soliq majburiyatlari.	6
9	Raqobat huquqi va monopoliyaga qarshi qonunchilik.	6
10	Tadbirkorlik faoliyatida mehnat huquqining o'rni.	6
11	Biznes faoliyatida huquqiy javobgarlik turlari.	6
12	Tadbirkorlik faoliyatida nizolarni hal etish usullari.	6
13	Tadbirkorlik subyektlarini qayta tashkil etish va tugatish tartibi.	6
14	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash.	6
15	Elektron tijorat va uning huquqiy asoslari.	6

***Izoh:** Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

7.	**Ta'lim texnologiyalar va metodlari**
➢ ma'ruzalar; ➢ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➢ interfaol keys-stadilar; ➢ blits-so'rov; ➢ guruhlarda ishlash; ➢ taqdimotlarni qilish; ➢ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.	
8.	**Talabalar tomonidan kridetlarni olish uchun talablar**
Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.	

9.	**Talabalar bilimini baholash mezoni**
5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:	